

ARCHEOLOGISCHE EVALUATIE VAN HET BODEMARCHIEF AAN DE INDUSTRIEWEG 172 TE BERINGEN (PROV. LIMBURG)

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

ABO Archeologische Rapporten 1008

Rapport opgemaakt door: Evelien Dirix

Mevrouwhofstraat 1a
3511 Hasselt

oktober 2019

Projectnummer intern: 26433

Projectcode OE: 2019G3

1 CONCLUSIE BUREAUONDERZOEK

Op basis van de landschappelijke, archeologisch en historische gegevens kan een inschatting gemaakt worden van de aard en ouderdom van eventuele archeologische vindplaatsen ter hoogte van het studiegebied.

Het projectgebied bestaat uit percelen 223C en 223D die aan de Industrieweg 172 te Beringen gelegen zijn en ca. 44.351,17m² omvat. Het terrein is gelegen in een industriezone en bestaat op dit moment deels uit betonverharding en grotendeels uit bebosde zone. De directe omgeving wordt gekenmerkt door talrijke industriegebieden, strategisch gelegen aan het Albertkanaal. Net ten zuiden van het projectgebied, onderscheiden door een buffer, is het dorpscentrum van Tervant gelegen, een gehucht van Paal. Het projectgebied wordt langs de noordzijde geflankeerd door de Grotebeek. Het projectgebied ligt volgens de Traditionele landschappenkaart op de Dijle-Gete-Demeraz. Het reliëf komt op het terrein neer op een hoogte tussen ca. 25m TAW en 33m TAW. Verder zijn er enkele invloeden van de mens in de ruime omgeving duidelijk gekarteerd op het Digitaal Hoogtemodel zoals het tracé van de snelweg E313 en het Albertkanaal. Binnen het projectgebied zijn vooral reliëfverschillen merkbaar tussen de groenzone en de bestaande verharding.

De bodem van het projectgebied kenmerkt zich als een 'opgehoogde zone' (ON). De directe omgeving is gekenmerkt door een combinatie van kunstmatige gronden, veen, zandbodem, lemige zandgronden en lichte zandleembodem die over het algemeen (matig) nat of sterk gleyig zijn. Ten westen van het projectgebied bevinden zich alluviale bodems zonder profielontwikkeling. Nog voor de uitgraving van het Albertkanaal, werden er vanaf 1896 bodemkundige boringen op en rondom het projectgebied uitgevoerd om de bodemopbouw en kwaliteit na te gaan. In 1976 werd er een bodemonderzoek uitgevoerd door het Rijksinstituut voor Grondmechanica, waarbij er een aantal lepelboringen op het besproken studiegebied werden uitgezet. Aan de hand van de resultaten, kan er geconcludeerd worden dat het noordelijke en oostelijke gedeelte tot ca. 3,25m werden opgespoten en het zuidelijke gedeelte tot ca. 1,75m. Bijkomend bodemonderzoek door Burges Geoconsult in 2013 net ten noorden van het projectgebied concludeerde dat: het gebied waterziek is, het terrein minstens 1,2m opgehoogd is bij de aanleg van het Albertkanaal (of de Paalse Plas) en dat een alluviale kleilaag aanwezig is onder de geroerde grond. Archeologisch bodemonderzoek zonder ingreep in de bodem (landschappelijk booronderzoek) door zowel Annika Devroe als BAAC Vlaanderen hebben een kunstmatige ophoging van enkele percelen in de directe omgeving van het projectgebied aangetoond. Bijkomende lepelboringen uit 2017 toonden een ophogingspakket tussen 2 en 4,5m op het projectgebied aan.

Ter hoogte van het projectgebied zijn er geen erfgoedwaarden aangetroffen, ze liggen eerder geconcentreerd in het centrum van Beringen, ten noordoosten aan de overzijde van het Albertkanaal. Volgens de Centrale Archeologische Inventaris zijn er enkele geringe vermeldingen in de omgeving gaande van steentijd, over middeleeuwen naar nieuwe tijd. Door de alluviale historische toestand van het terrein zijn deze vondsten verspoeld en bevinden zich dus buiten de oorspronkelijke context. Uit cartografische bronnen blijkt dat het projectgebied tussen de 18de eeuw en heden niet bebouwd geweest is. Het terrein bleef tot de 20ste eeuw in gebruik als heide- en landbouwgebied. De bestaande verharding dateert van rond de millenniumwisseling. Als gevolg kende het terrein enkel in het noordelijke gedeelte een verstoring tot ca. 0,7m-MV. Het merendeel van het terrein bleef bebost terrein en grasland.

2 GEMOTIVEERD ADVIES

Deze archeologienota werd opgesteld door ABO nv naar aanleiding van de werken aan de Industrieweg 172 te Beringen, waar Bionerga een uitbreiding van het bestaande industriegebied plant. Het potentieel tot kennisvermeerdering is gering voor het studiegebied op basis van onderstaande argumenten:

- 1) Op basis van bodemkundige onderzoeken tussen 1976 en 2017 die een bestaande ophogingslaag tot 3m vaststelden, raken de geplande dieptes van de vooropgestelde bodemingrepen de archeologische lagen mogelijk niet. De geplande diepe paalfunderingen van 16m zijn verspreid in diffuus over het projectgebied en raken de mogelijke archeologische lagen wel maar liggen te verspreid en zijn te gering van oppervlakte voor doelgericht onderzoek. De geplande maximale diepte van het bufferbekken reikt tot in de ophogingslaag. Enkel de geplande ondergrondse constructie reikt dieper dan de ophogingslaag maar omvat maar ca. 500m² waardoor het ontoereikend is voor archeologische vooronderzoek.
- 2) Volgens bodemkundige boringen tussen 1934 en 2017 bestaan de bovenste lagen (tussen 2,5m en 3m MV) uit geroerde grond die werd aangevoerd tijdens de aanleg van het Albertkanaal, de Paalse Plas en het verleggen van de Winterbeek. Bijgevolg is er in de bovenste lagen geen bodemarchief aanwezig of zal dit zeer sterk verstoord zijn.
- 3) De zeer beperkte aanwezigheid van reeds gekende archeologie in de directe omgeving duidt op een laag archeologisch potentieel. Dit wordt bevestigd door de cartografische bronnen en de landschappelijke gegevens die steeds een nat en onbebouwd gebied aantonen. De aangetroffen vondsten zijn vermoedelijk verspoeld.
- 4) De landschappelijke analyse toont aan dat het projectgebied in een zeer natte, laaggelegen omgeving is gelegen met overstromingsgevaar. Dit is absoluut niet preferentieel noch voor bewoning, noch voor landbouw. De sterke vervuiling van de Winterbeek zorgt voor onwenselijke werkomstandigheden.

Omdat de geplande werken aan de Industrieweg 172 bijkomende bodemverstoringen zullen inhouden die grotendeels niet reiken tot het aangetoonde ophogingspakket, de zeer lokale diepere verstoring van de paalfunderingen een beperkte oppervlakte hebben, het zeer lage archeologisch potentieel en de historische terreininvulling als moerassige beemden, is de kosten-baten voor dit project en de mogelijke kenniswinst ongunstig en is er **geen bijkomend vooronderzoek** nodig. Op basis van bovenstaande argumenten wordt **vrijgave** geadviseerd voor deze zones.